

IDA-HARJU LEADER STRATEEGIA KOHALIKU TOIDU TÖÖGRUPI I KOOSOLEK

TOIMUMISKOHT | Viikingite küla, Harjumaa

TOIMUMISAEG | 09.02.2015 kl 16.00 – 18.30

OSALEJAD | Piret Aavik, Tiina Sergo, Kalev Villem, Meeli Teder, Marje Viir, Sille Noor, Madis Sõnajalg, Urmo Sitsi, Imre Kukk, Jane Mättlik, Juta Asuja, Katrin Roomere, Ülle Puustusmaa

PÄEVAKORD | MTÜ Ida-Harju Koostöökoda poolt koostatava 2014-2010 Leader strateegia koostamiseks kohaliku toidu valdkonna vajaduste ja ootuste kaardistamine

KOOSOLEKU JUHT | Ülle Puustusmaa, BDA Consulting OÜ

OSALEJATE TUTVUSTUS, SEOS VALDKONNA JA LEADER PROGRAMMIGA

Piret Aavik – Ravila Mõis. Leader toetanud köögitehnika soetamist. Soov tutvustada inimestele Ida-Harju piirkonda, kutsuda ka turiste.

Kalev Villem – hariduselt TPI toidutehnoloogia lõpetanud. Pikka aega töötanud lihaga seonduval alal. Töötanud konsulendina, litsents uuendamata, aga vahetevahel ikka teeb. Päril hästi toiduteemadega kursus. Elab ja toimetab Raasiku vallas, Igavere külas.

Meeli Teder – viimased 5 a OTTi vedanud. Otsinud kohalikke tootjaid ja kohale kutsunud palju tarbijaid. LEADERist toetust saanud koduleht ja tellimiskeskus ja nüüd ka reklaamivahendeid. Klient tuleb ise kohale, kauba kohaleviimist täna ei pakuta. Ei ole selleks olnud ka tootjapoolset huvi. Võrgustikus tootjaid 20-30. Igapäevaselt kaubapäeval olemas 10-15 tootja toodang.

Marje Viir – Oru Taimeõlitööstus. Rapsiõli ja linaõli tootmine. Viimased aastad tootnud maherapsiõli. Müüakse Eesti Mahe (Talu Toidab) kaudu. LEADERist taotlenud pole, aga mõte on olnud.

Sille Noor – alates oktoobrist IHKKs tööl. Viimased 5 a toimetanud Aegviidu vallas. Toitu ise ei tooda, aga lasteaedade ja koolitoidu teema on südamelähedane. Aegviidus ollakse sellega üsna heal järjel juba. MTÜ Ajaleidja on läbi viinud seikluspargi projekti, mida toetas LEADER.

Madis Sõnajalg – Kõrgemäe talu. Meie kokkupuude see, et hakkasime vähem kui aasta tagasi aktiivselt tootma ja turustama omavalmistatud suitsuliha. Kuna oleme üsna rohelised, siis kokkupuudet LEADERi ega teiste meetmetega ei ole. Kohaliku toidu arendamise osas Raasiku OTT töötab suurepäraselt. Arenguruumi on, aga poole aasta jooksul nähtud ka teisi analoogseid kaubapäevi mjal ja võrdluses on Raasikul asjad väga hästi.

Urmo Sitsi – Anija Vallavalitsus. Ise midagi ei tooda, aga meie valla selge huvi on see, et väikeettevõtlus, kohalik toitlustus vallas areneks. Kindlasti lähim perspektiiv, et tänase turu asemele, mis koosneb Poola kaubast, tahaks näha korra nädala kohalikke värskeid tooteid saadaval. Oleme LEADERi projektist ka Anija Mõisa saanud õppekõogi, ka seda tahame kohaliku toitlustuse baasil edasi arendada.

Imre Kukk – hetkeseisuga 35a aiandusettevõtja olnud. Lisaks aianduse ja seenekasvatuse konsulent. Selle kõrvalt ka Põllumajandus-Kaubanduskoja aiandustoimkonna liige. Projektimajanduse kogemusi 12a Aiandusliidust projektijuhina. LEADER meetmed aiandusliidule

kahjuks ei sobinud. Aiandus käib siamaani edasi. 200m2 käigus, teist samapalju ootel.
Põhikultuurid hetkel kõõgivilja istikud, mõned suveistikud, pisut marjakasvatus, seenekasvatus.

Jane Mättik – Anija vallast. 2008. aastast lihavedeikasvataja, viimase aasta Raasiku OTT turul käinud tutvumas ja kaupa müümas. Rohkem spetsialiseerunud tõuloomatootmisele, lihaks jääb ka natuke üle ja siis proovib otse turustada. Projektidega kasutanud PRIA investeringumeetmeid. LEADERiga otseselt kokkupuudet ei ole. Läbi ühe osaühingu on rajatud kuivati Raasiku valda.

Juta Asuja – eraisikuna. Hinge peale lasteaia ja koolitoidu teema. Vaiksel plaanis hakata ka jäätist tootma (hobina). LEADERiga seost – kirjutanud ei ole, ellu olen viinud. Muidu töötanud MTÜde konsultandina HEAKis, hetkel kodune.

Katrin Roomere – Kehras. Kohal puhtalt huvist. Plaan teha koduköök, mõtlesin et tulen huvi pärast kuulama ja kaasa rääkima.

Tiina Sergo – MTÜ Ida-Harju Koostöökogu tegevjuht, strateegia koostamise koordinaator

Ülle Puustusmaa – töögrupi juht

MIDA MÕISTAME KOHALIKU TOIDU VALDKONNA ALL?

- 1) I grupp
 - Vajalik koordinaator, nt tulundusühistu juriidiliselt vormilt
 - Teatud asjad jäävad mõjusfäärist välja, nt seaduseid väga väiketootja muuuta ei saa
 - Leaderi raames on väga palju mõttetut bürokraatiat, tuleks lihtsustada protsesse
 - Probleem, et rahad kinni 3 kuud
- 2) II grupp
 - Tarbija koolitamine, teavitamine
 - Mis on kohalik, mis on mahe, vajab selgeksrääkimist
 - Tugisüsteem – nõustamine
 - Info ja selgitamine seadusandluse ja nõuete kohta
 - Toetussüsteem, et oleks mõttekas toimetada
 - Tööpraktika, õppepraktika, mentorid konsulendid
 - Organisatsioon, mis koordineerib
 - Töötajad
 - Tapamaajad
 - Tooraine kasvatajad
 - Koolitus, praktikakohad
 -
- 3) III grupp
 - Tootmine
 - Töötlemine
 - Väärindamine
 - Pakendamine
 - Müük
 - KOV-ga koostöö
 - Nõustamine, info
 - Ühine sisseost
 - Turustamine
 - Eraklient
 - Haridusasutused
 - Hoolekande ja raviasutused

- Turismisektor
- Piirkondlik turustusvõrgustik
- Kauplused, ketid

OLULISIMAD PROBLEEMID JA KITSASKOHAD VALDKONNAS

- **Investeeringud seadmetesse ja hoonetesse**
- **Klientide teavitus ja harimine**
- **Koordineerimatus (varustus, turundus, müük, teavitus, koostöö KOV-de ja teiste partneritega)**
- **Tootearendus – vähene toodete läbimõeldus, väärindatus ja turuvalmidus; lubade olemasolu, kogused, pakendid jms**
- Turundus ja müük
- Tootjate ja töötajate nõustamine, regulatsioonide ja seaduste nõ tõlkimine, eelkõige tootmise ja töötlemise seisukohalt
- Koostöö ettevõtjate vahel (mahud, teenused üksteisele, nt pakendamine ja turismisektor jm)
- Koostöö KOV-ga nõrk (mugavus, vähene teadlikkus, bürokraatia, hind)
- Tooraine kättesaadavus, stabiilsus
- Ettevõtlusega alustamine (maksud)
- Bürokraatia, maksete venimine
- Tootepakkumise stabiilsus kliendile
- Ületootmine, tootjal pole realiseerimisvõimalusi
- Kliendi jaoks probleem toodete ebaühtlane saadavus, ebapiisav info
- Leader toetuste väljamaksete venimine

*Tumedamas kirjas on toodud hilisemas arutelus olulisimaks hinnatud kitsaskohad/probleemid

VISIOON 2020

- KOV-ga koostöös on tagatud kohalikes haridus-, hoolekande jm asutustes maksimaalselt kohalik toit
- Kohalik tarbija on teavitatud kohaliku, piirkondliku toidu tarbimise eelistest ja on nõus maksma õiglast hinda
- Kohalik toit on piirkonnas hästi kättesaadav – piirkonnas tegutsevad kauplused, OTT, turud, kauplustes, tellimisel pakid koju, tagurpidi lavka
- Kohaliku toiduga seonduvalt on säilitatud ja loodud juurde töökohi 50?)
- Laiem positiivne sotsiaalmajanduslik mõju, nt turismisektori konkurentsivõime kasvanud kohaliku toidu kaudu, tervislikumad eluviisid tervisliku toitumise kaudu jms
- Teadlik kohaliku toote eelistamine (eraisikud, asutused, ettevõtted)*
- Suurem kaubavalik
- Rohkem tootjaid võrgustikus
- Online andmebaas ettevõtetest ja toodetest piirkonnaülene
- Olemasolev ja toimiv koostööorganisatsioon, mis ühendab tootjaid, töötajaid ja teeb ühisturundust, pakub tuge (laod, külmkamber jm) ning osutab nõustamis- ja konsultatsiooniteenust

*Kohaliku toote/teenuse eelistamise põhimõtet on töögrupi hinnangul võimalik ja soovitatav laiendada piirkonna teistes valdkondades tegutsevatele ettevõtetele ja asutustele

MEMO KOOSTAJAD

Tiina Sergo, Ülle Puustusmaa